

Kaartwaardering en slem bieden

In dit tweede slem-vakantie-verhaal sluit ik aan bij mijn openingszin: “Iedereen kan slem bieden.” Deze stelling gaat in tegen de gangbare mening -denk ik- dat goed slem bieden alleen iets is voor cracks die een uitgebreid biedsysteem hebben met veel conventies. Ik zal in nog veel bidseries laten zien dat een goed begrip en een goede toepassing van een heel eenvoudig biedsysteem prima voldoet.

Perfectie moeten we echter uitsluiten. Onze “biedtaal” is nu eenmaal beperkt tot wat er in de biddingbox zit. En ook al kun je elk bod op afspraak koppelen aan een bepaalde puntenkracht en verdeling, je weet toch nooit exact met welke kaarten jouw partner zit te bieden...! En als dat al bij benadering zou lukken, dan hebben we nog die vervelende 4-1 zitsels en dergelijke bij de tegenspelers. Dus kan kaartwaardering en het daarop gebaseerde biedsysteem, nooit meer zijn dan een goede poging om een “kansrijk” contract te bieden.

Afgezien van de min of meer vergeten “honnetrekken” van Culbertson, zijn er twee kaartwaarderingmethoden waarop we ons bieden kunnen baseren: de puntentelling(en) waarbij aan honneurs waardepunten worden toegekend en waarvan uiteindelijk de 4-3-2-1-telling nu gangbaar is: A=4, H=3 enz.

Minder bekend is de “Losing trick count”, afgekort LTC, waarbij we verliezers per kleur tellen: minder verliezers maakt de hand sterker. Ik heb daarover al eens eerder wat geschreven en speciaal in het kader van het slem bieden, ga ik, hopelijk met u, de basisprincipes nog eens doornemen. Wie daarmee bekend is, kan op bladzijde 3 verder lezen. Op bladzijde 4 en 5 beschrijf ik tot slot twee spellen van maandagmiddag 26 juni, waarbij slem soms makkelijk, soms moeilijk te bieden was...

Het idee achter deze “verlieslagentelling” is dat je met een compleet waardeloze hand maximaal twaalf verliezers hebt. Er zit namelijk in die waardeloze hand altijd wel een vierkaart en de vierde kaart in een kleur wordt in principe nooit als een verliezer geteld. Je kunt nu een partner bedenken die een even slechte kaart heeft, ook met twaalf verliezers. Stel dat jullie toch mogen spelen, dan kun je het aantal slagen dat je gaat maken, berekenen als je de gegevens betreffende de verliezers (“V”) invult in de LTC-formule:

$$\text{Aantal slagen} = 24 - (V_{\text{WAARDELOZE HAND}} + V_{\text{WAARDELOZE PARTNER}})$$

Vullen we voor de verliezers van die “waardeloze hand” 12 in, en ook 12 voor z’n maat, dan komt daaruit hoeveel slagen we gaan maken, namelijk nul:

$$\text{Aantal slagen} = 24 - (12 + 12) = 0$$

Kijk, dat klopt: met twee waardeloze handen kun je nul slagen maken...! Maar, wanneer de ene speler, of z'n maat, een verliezer minder heeft, dan kunnen ze wel een slagje maken. Dat klinkt toch logisch, nietwaar?

We zullen straks zien dat een opening slechts zeven verliezers heeft.

Vullen we dat nu alvast in, boven in deze formule:

$$\text{Aantal slagen} = 24 - (7 + 7) = 10$$

En nu.... maken we samen een manche, tien slagen! *Opening plus opening is manche.*

We gaan nu nog het "aantal slagen" vervangen door "C", de "hoogte van het contract" dat we kunnen bieden. Dat verschil is zes, want als we 1... bieden, moeten we zeven slagen maken.

Zodoende is dit uiteindelijk onze toverformule:

$$C = 18 - (V_{\text{OPENING}} + V_{\text{PARTNER}})$$

C = hoogte van het contract

V = Aantal verliezers

Bij dit contract horen ook kleine lettertjes: Uitgaande van een redelijk normale kaartverdeling bij de tegenstanders.

Ik kom daar later op terug...

Ik baseer dit schrijven grotendeels op het boek "**Winnende kaartwaardering** Losing trick count" van Jan Kelder en Bob van de Velde, zie hierboven de voorkant van dit boek.

Het aantal verliezers van je hand is de som van alle verliezers in de vier kleuren:

Iedere ontbrekende tophonneur in een kleur A, H of V, telt als 1 verliezer. Uitwerking:

- 0 verliezers:
 - Renonce
 - Singleton aas
 - Doubleton AH
 - AHV
 - AHVx en langer
- 1 verliezer:
 - Singleton (anders dan het aas)
 - Ax (ook AV)
 - Hx (ook HV)
 - Iedere 3⁺kaart met 2 van de 3 tophonneurs
 - ABT of ABTx...
- 2 verliezers:
 - Iedere doubleton zonder aas of heer
 - Iedere 3⁺kaart met 1 van de 3 tophonneurs
- 3 verliezers: iedere driekaart (of langer) zonder tophonneur.
- Het maximaal aantal verliezers per kleur is 3.

Verdere verfijningen (correctieregels):

- Met een doubleton in de troefkleur, tel je een extra verliezer;
- Met een singleton in de troefkleur, tel je twee extra verliezers;
- Met extra troeflengte, boven de gezamenlijke acht, tel je een verliezer minder;
- Als je tweemaal een vrouw telt als tophonneur, en je hebt geen meetellende aas, dan tel je een verliezer extra;
- Met twee azen en geen “meetellende vrouwen” tel je een verliezer minder.

Wat is nu het nut van deze oefening? Welnu, als je weet dat bijvoorbeeld een opening van één in een kleur bij je maat, standaard gebaseerd is op zeven verliezers (plus twee topslagen), dan kun jij als aanbieder, wanneer je hebt vastgesteld dat er een troeffit is, dan kun je **berekenen** hoe hoog jullie kunnen bieden! Je telt jouw verliezers op bij de veronderstelde 7 van openaar. Die som trek je af van 18 en voilà de uitkomst is de hoogte van het contract.

Voorbeeld: partner opent 1♥. Jij hebt zelf ook een opening, je hebt drie harten mee en je telt zes verliezers: $C = 18 - (V_{\text{OPENING}} + V_{\text{PARTNER}}) \Rightarrow C = 18 - (7 + 6) = 5 \Rightarrow 5♥$. Je kunt dus minstens 4♥ maken!

Stel je doet een bijbod op laag niveau en openaar doet daarna een herbieiding die overwaarde aangeeft. Dan kun je gaan herberekenen met één verliezer minder: op deze manier komt slem dichtbij...

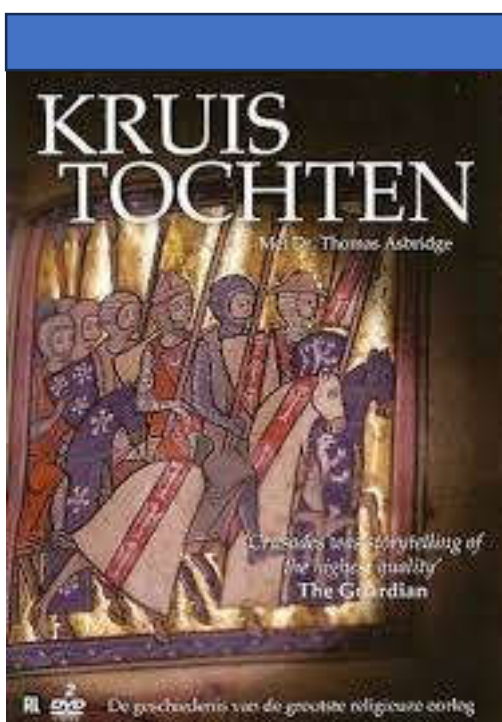
1SA geopend belooft zes verliezers; de 2SA-opening heeft meestal slechts vijf verliezers, en tot slot de 2♣-opening heeft vier verliezers of minder, dus: tel uit je winst!

Een belangrijk punt bij dit verhaal over losers, is wel, dat je uitgaat van een troeffit.

Voorbeeld	Losers	
♠AH432	-1	Extreem voorbeeld waarbij je 1♣ zou kunnen openen (zeven losers, twee topslagen) en dan, na bijvoorbeeld een 1SA-bijbod, 2♣ herbieden... Ik heb het idee dat dit toch niet de bedoeling kan zijn...! Als partner lengte heeft in de rode kleuren en er is geen troeffit, dan moeten we toch punten hebben om SA te spelen. Als we kijken op de site: http://www.bridgeclub-imp.nl/LTCuitgelegd.html dan lezen we: <i>"een normaal openingsbod gebeurt altijd op basis van punten (niet op losers, dus). De partner mag er echter van uit gaan, dat een opening van 1 in een kleur 7 losers belooft en 1 SA belooft 6 losers, als er (later) een troeffit wordt gevonden."</i>
♥2	-1	
♦32	-2	
♣65432	-3 +	
2 topslagen	7 losers	

(later) heb ik zelf tussen haakjes gezet, want het vinden van een troeffit kan al direct bij het openingsbod (zoals in bovenstaand voorbeeld).

Zelf ben ik geneigd om bij de keuze voor een openingsbod, de LTC wel direct te gebruiken, namelijk wanneer ik op basis van de punten een twijfelgeval heb. Dus, in geval van 10, 11 of 12 punten, ga ik na hoeveel losers er zijn en of ik twee topslagen heb.

Het lijkt er soms op dat het bieden op basis van punten of het bieden op basis van losers een soort geloofswestie is. Aanhangers van de Losing trick count kunnen met een zekere minachting ten strijde trekken tegen wat zij “puntenkul” noemen. Ze komen dan met voorbeelden waarbij zelfs gevorderde bridgers op basis van punten een tot mislukken gedoemd troefcontract bieden, met teveel losers in de gecombineerde handen. Bovendien worden vaak manches en slems gemist bij een ongeveer 20-20 verdeling in punten, waarbij er sprake is van wilde verdelingen en meer dan genoeg troeflengte samen. Tja, die dingen gebeuren, maar nadere beschouwing laat ook gevallen zien dat de uitkomst van de LTC-formule 7 is, zodat er dus groot slem geboden zou kunnen worden, terwijl er dan wel een aas buitenboord is. En dan is klein slem toch echt het hoogst haalbare. Kortom, voor mij is er niet echt één heilige methode, maar ik probeer met een combinatie van twee visies tot het beste contract te komen, want daar gaan we voor. En zoals ik hierboven al opmerkte: het bieden kan niet meer zijn dan een goede poging een contract te bieden met een goede kans op succes.

Op dit moment van schrijven, dinsdag 27 juni 2023, kijk ik naar twee (hand-geschudde!) maandagmiddagspellen van gisteren. Spel 10 is, wat ik noem een makkelijk te bieden slem; het andere spel is inderdaad lastig te bieden. Ik ga nog apart een verhaal schrijven over de “makkelijke slempellen”: laten we daar nu eens mee beginnen... :

Spel 10 BC Hoog Laag Maandag 26 juni '23						
Gespeeld door			Score	Aan- tal	MP %	
NZ	OW	Res			NZ	OW
					100	0
	4♠	+1	-650	1x	93	7
	3SA	+2	-660	2x	71	29
	4♠	+2	-680	1x	50	50
					43	57
	3SA	+4	-720	1x	36	64
					29	71
dbl	3SA	+3	-1350	1x	21	79
					14	86
	6SA	+1	-1470	1x	7	93
				7x	0	100

HL2306-26-10

♠ V 6 2

♥ V 9 6 3 2

♦ 6

♣ HB 7 4

10

O/All

♠ H 8 -1

♥ A 0

♦ AHVB 9 8 3 0

♣ V 9 3 -2

Som losers: 3

N
W + O
Z

♠ ABT 9 7 4 -1

♥ H -1

♦ 4 -1

♣ AT 8 5 2 -2

Som losers: 5

♠ 5 3

♥ BT 8 7 5 4

♦ T 7 5 2

♣ 6

Biedvoorstel:			
West	Noord	Oost	Zuid
—	—	1♠	pas
2♦	pas	3♣	pas
4SA	pas	5♥	pas
7♦	pas	pas	pas
17	8	12	1

Opmerkelijk is de hand van oost: deze 12 punter opent iedereen wel met 1♠. Maar voor de Losing trick count maakt het niet eens uit of die ♥H er nou wel of niet bij zit! Het blijven vijf losers en dat is in deze theorie een behoorlijk sterke opening. Zonder die heer, dus met 9 punten, zouden we op basis van die LTC even vrolijk 1♠ openen ! U ook?

Minstens zo opmerkelijk is die west-hand! Die telt 3 losers en dat is zo sterk als een 2♣-opening. Welnu, west heeft inderdaad acht speelslagen, nog afgezien van die ♠H. Dus voor west is het **nu al** slem:

$C = 18 - (V_{\text{OPENING}} + V_{\text{PARTNER}}) \Rightarrow C = 18 - (7 + 3) = 8$: minstens groot slem. Dit zijn dus geen slembellen die rinkelen: meer klokken luiden, van die hele zware Domklokken. (Ik heb lange tijd in Utrecht gewoond.)

“Makkelijk slem bieden” in het kort:

Ezelsbruggetje	In punten	LTC	Opmerking
Opening plus opening is manche.	12 + 13 = 25	18 - (7 + 7) = 4	Met 4 wordt bedoeld : 4♥ of 4♠, tien slagen met troef dus.
Overwaarde plus overwaarde is slem	17 + 16 = 33	18 - (6 + 6) = 6	Met elk één slag meer is het 10 + 1 + 1 = 12: klein slem
Zeer sterk plus opening is slem	20 + 13 = 33	18 - (5 + 7) = 6	Met 33 punten samen: bied 6SA (2 azen missen is onmogelijk)
Zeer sterk plus zeer sterk is 7SA	20 + 20 = 40	18 - (5 + 5) = 8	Geintje

Minder makkelijk slem bieden:

Spel 5 BC Hoog Laag Maandag 26 juni '23						
Gespeeld door			Score	Aan- tal	MP %	
NZ	OW	Res			NZ	OW
					100	0
3SA		+3	+690	2x	88	12
					75	25
3SA		+2	+660	1x	69	31
					63	37
5♣		+1	+620	2x	50	50
					37	63
2SA		+3	+210	1x	31	69
					25	75
3♣		+3	+170	1x	12	88
3♦		+3	+170	1x	12	88
				8x	0	100

HL230626-5

-1 ♠ HV42

-1 ♥ 7

-1 ♦ H6

-2 ♣ HBT753

Som losers: 5

♠ AB3

♥ HBT95

♦ 87532

♣ -

N
W O
Z

♠ T9865

♥ V842

♦ T

♣ 982

-1 ♠ 7

-2 ♥ A63

-1 ♦ AVB94

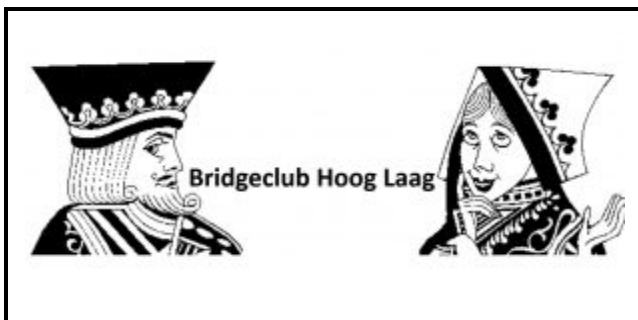
-1 ♣ AV64

Som losers: 5

LTC => 18 - (Vopen + Vpartner) = 18 - (5+5) = 8 (!?)

5

N / NZ

Biedvoorstel:			
West	Noord	Oost	Zuid
—	1♣	pas	1♦
1♥	1♠	3♥	3SA
pas	4♣	pas	6♣
pas	pas	pas	
9	12	2	17

Het bijzondere van de noordhand is dat die sterk lijkt met slechts vijf losers. Minpunt is het ontbreken van twee topslagen, wat ook een eis is aan het openingsbod van één in een kleur. Vanwege die drie heren en geen enkele aas, is het begrijpelijk dat we met de LTC uitkomen op 8: dat is 7SA+1 als het ware, wat toch echt niet gaat lukken met ♠A buitenboord! De ene niet-loser is de andere nog niet.

Wat je misschien ook opmerkelijk vindt, is dat noord in mijn biedvoorstel na 3SA van zuid nog 4♣ biedt! Weglopen uit 3SA die partner biedt! Dat lijkt wel heel veel op "I don't trust my partner". Dat kan eigenlijk niet. Maar noord weet dat zuid een opening moet hebben, vanwege het 3SA bod. 3SA is de manche en **de manche is opening plus opening**. 4♣ is dus een slemponing met tenminste een 6-2 klaverfit en een 1♣-opening die dus NIET gebaseerd is op een 4♣333-verdeling, wat aanvankelijk wel uit het bieden van noord logisch lijkt. Zuid is sterk en maakt het dan af met 6♣. Pas laat in deze bieding wordt de mooie klaverenfit duidelijk.

OW bieden ook dapper mee, maar een slem is niet uit te sluiten na een volgbod. Als zij *openen*, dan wordt een slem wel onwaarschijnlijk. Je zou natuurlijk een renonce kunnen hebben in de kleur waar zij twee topslagen in hebben, maar als het goed is, dan heeft een opening meer dan alleen maar AH in één kleur. Dat zei ik al.

Groetjes,

Harrie Huijgen

Vragen of een reactie: mail naar harriehuijgen@yahoo.com